

ся прави отъ въгленокиселий кыречникъ, като ся извади отъ него съ обгоряване въглекислота-та.

Варъ-та е бѣла твърда масса, на вкусъ смѣди, кога ся досѣгне до водѣ попива водѣ-тъ тѣй жьдно, щото ся загрѣва и ся прѣобрьща на **ВАРОВИТЬ ХЫДРАТЬ** ($CaO + HO$). Това съединеніе много привлича и смуче въглекислотѣ-тъ изъ въздуха, съ кой-то, като ся съедини, втвърдява ся; затова варовитый хыдратъ смѣсенъ съ пѣскъ употрѣбыва ся за да ся слѣпаты съ него камъне-тъ кога ся гради зидъ. Кога кыречникъ-тъ ся смѣси съ прѣсть (глинѣ) и изгори, тогава ся добыва **ВОДНА-ВАРЬ**, коя-то у водѣ ся вкаменява; затова ся употрѣбыва за граденіе зидове подъ водѣ-тъ.

2. **ВЪГЛЕННО-КЫСЕЛА ВАРЬ** ($CO_2 CaO$) ся намира растопена по малко или много у всякъ водѣ; тя образува окаменелости-тъ; отъ неѣ вода-та етава твърда, та у неѣ неможе да ся свари фасулъ, грахъ и леща и пр. Тя са намира още на голѣмы скалы и пластове въ земѣ-тъ, както мермеръ, и ся употрѣбыва, кога-то е чиста и бѣла, за екултурѣ (дѣланіе статуи) и за камонорѣзаніе (литографія), а единъ видъ отъ въглекиселѣ варъ ся употрѣбыва за гореніе.

3. **СИМПУРО-КЫСЕЛА ВАРЬ** ($SO_3 CaO$) въ търговіѣ-тъ извѣстнѣ съ имя **ГЫПСЪ** (алчія), а кога-то е чистъ и накристалисанъ съставъ — *Алабашаръ*. Той ся прѣобрьща отъ нагрѣваніе на живъ гыпсъ, кой-то, смѣсенъ съ водѣ, за малко ся вкоравява; за това ся употрѣбыва за лѣненіе малкы статуи. Естественнй кыречникъ, смѣсенъ съ гыпсъ, употрѣбыва ся на прахъ за тореніе орнѣ земѣ, коя-то съ него толкова отлѣстыва, що-то дава двоенъ плодъ.